

FSC & PEFC

MINŐSÍTÉSI RENDSZEREK A FELELŐSÉGTELJES FAFELDOLGOZÁSRÓL

Napjainkban két minősítési rendszer létezik az erdőkre és fatermékekre, az FSC és a PEFC. Az erdőüzemeltetési minősítés az erdőknek, a nyomon követhetőségi tanúsítvány pedig a feldolgozóegységeknek, mint a fűrész- és gyaluüzemeknek adható ki.

Az erdészeti tanúsítvány előzménye a trópusi esőerdők jelentős mértékű kiirtásának megelőzésére való törekvés volt. A tanúsítvány garantálja, hogy a faanyag nem környezetileg veszélyeztetett területről származik. Napjainkban az iparosított államok erdői szerte a világon minősítve vannak, az FSC (Erdő Gondnoksági Tanács) és a PEFC (Páneurópai Erdőminősítési Rendszer) által: ez a két vezető rendszer. Mind a kettő felülvizsgál és követelési vannak az erdőgazdálkodásra tekintettel a környezete, társadalmi, gazdasági és termelési szempontból is. Svédországban az erdőgazdálkodásnak törvénye is van, ami biztosítja mind a fajgazdagságot és a faanyag megfelelő pótlását. Ez azt jelenti, hogy a svéd erdőtulajdonosok megfelelnek a legtöbb általános minősítési követelménynek. Hagyományosan az FSC a nagyobb erdők tulajdonosainál terjedt el, míg a PEFC főleg a kisebb erdészeteknél használatos. Történelmi és egyéb megfontolásból a Setra mindkettő rendszerhez csatlakozott. Az ipar felelőssége, hogy a minősített nyersfát megvásárolják. A Setra minőség egy független ellenőrző vállalatnak, az SGS Swedennek köszönhető, akik

rendszeresen ellenőrzik a munkafolyamatokat, hogy megbizonyosodjanak: a minősített termékeket az aktuális elvárásoknak megfelelően kezelik. Azok a vásárlók, akik FSC és PEFC termékeket vásárolnak a Setrától, mind a számla és a szállítási dokumentáció biztosítja őket erről. A Setra minden folyamatának minősítési száma megtalálható a dokumentumon. Minden termelési egységnek folyamatosan felügyelnie kell a megvásárolt minősített nyersanyagot és az eladott kész anyagot, hogy elkerüljék a túltermelést.

A két rendszerben több a hasonlóság, mint a különbség, de lehetetlen egy PEFC-minősített nyersanyagot FSC-ként eladni, vagy fordítva.

Az export piacok a minősítés hatására növekednek

Ma már minden Setra terméknek nyomonkövethetőségi tanúsítványa van mind a PEFC és a FSC által. Körülbelül a 2010-ben a Setra által felvásárolt nyersanyag fele olyan erdőkből való, amelyek minimum a fentiek egyike által tanúsított. Kjell Eriksson, a Setra környezeti menedzsere pozitívan látja ezeket a minősítéseket. Többek között ez azt jelenti, hogy a vállalat jelet küld a piacnak és a társadalomnak, hogy támogatják a felelős erdőgazdaságokat, megnövekedett mértékben használnak minősített termékeket nem csak Svédországban, de a világ többi részén is. Továbbá a Setra olyan piacokon is jelen van, amelyeknek nagyobbak a követelményei, mint a svéd piacnak. „Szóval muszáj az egyik tanúsítvány rendszer szerint kínálni az áruinkat, hogy vonzóak legyünk, mint eladó” Kjell ki szeretné hangsúlyozni, hogy

a nyomonkövethetőségi tanúsítvány következtében minden nyersanyagot, amit a vállalat vásárol, meg kell felelniük bizonyos erdészeti követelményeknek. Szóval nem csak a felvásárolt nyersanyagra vonatkozik, a minősítés.

Az AssiDomän, ami a Mindaballal együtt hozta létre a Setrát 2003-ban, volt az első, aki bevezette az FSC-t Svédországban. Az elmúlt években nőtt a PEFC-cel kapcsolatban lévő vállalatok száma és a rendszerek is hasonlóan fejlődtek.

„Ugy döntöttünk, hogy mind az FSC mind a PEFC minősítését alkalmazzuk, így egy minden termelési egységet lefedő többoldalú tanúsítványrendszerünk van.” fejt ki Kjell. „Ma már nagymértékben tudunk minkét típusnak megfelelő nyersanyaghoz hozzáférni. Ez azt jelenti, hogy már nincsenek problémák a tanúsított csiszolt és fűrészelt fatermékek leszállításában. Természetesen a laminált gerendák is elérhetőek.” Svédországban még nincs akkora igény tanúsított faanyagokra, mint a világ többi részén. Az egyik ok erre az, hogy a svédek jobban megbíznak a belföldi erdészetekben és nem érdeklődnek, hogy a faanyag tanúsított, vagy nem.

A faépitményekre egyre nagyobb igény van

Napjainkban egyre több vállalat követi a Setra példáját, azaz a kettős tanúsítványt. Azért teszik, mert akkor megfelelnek az igényeknek és bejutnak vele az egész fapiacra. Továbbá ez egy előny, hogy felkészüljenek a megnövekedett igényekre, sokan hiszik, hogy a svéd piacról fog kiindulni, ritmusban a fával történő építkezések megnövekedésével.

„Amikor elmegyünk a barkácsboltba, biztosak lehetünk benne, hogy az ottani fa svéd, továbbá jól kezelte. A vásárlók elég szkeptikusak az egzotikus fafajtákkal szemben mondja Kjell. Ezért szeretik, ha az tanúsított”

FSC

Az Erdőtanácsítási Tanács egy nemzetközi erdősz tender, aminek célja, hogy elérjék a társadalmilag hasznos, környezetileg megfelelő és gazdaságilag életképes erdőgazdálkodást. A svéd FSC egy nonprofit egyesület és egy nemzeti kezdeményezés, ami felelős azért, hogy ellenőrizze, az FSC-tanúsított erdők megfelelnek a svéd követelményeknek. Svédország erdőinek fele FSC-tanúsított, 11 millió hektárnyi területet magában foglalva.

PEFC

Az Erdőtanácsítási Jóváhagyó Program nem sokkal az FSC után lett létrehozva európai kis- és közepes erdők tulajdonosai által. A svéd PEFC egy nemzetközi tanúsítási rendszer, főleg családi tulajdonban lévő erdőkhez. A cél a fenntartható magán-erdészetek fejlesztése egyensúlyban az erdőtermelés, a környezet és a társadalmi érdeklődés között. Svédországban 8,2 millió hektárnyi PEFC által tanúsított erdő van.

Mik a minősített erdészeti termékek követelményei?

Peter Thure

felelős ügyvezető.

Lucfenyő Kereskedelmi Körzet „Régóta van egy stabil, de alacsony érdeklődés a tanúsított lucfenyő termé-

kekre. Csak mostanában vehető észre egy kisebb emelkedés, főleg a külföldi piacokról, mint az Egyesült Királyság, Hollandia, Németország és Franciaország, de más helyekről is Európában. Dél-Európában nincsenek olyan közeli viszonyban az erdőkkel, mint mi. Ezért akarják a tanúsítványt, ami biztosítja őket arról, hogy a faanyag megfelelően üzemeltetett erdőkből való.”

Urban André

termelési ügyvezető.

Termelési Kereskedelmi Körzet „Ha Svédország határain túl nézünk, három fő piacunk van a fatermékekre. Ha Japánt nézzük,

szinte minden, amit eladunk, tanúsított, főleg PEFC. Az Egyesült Királyságban az árunak általában FSC tanúsítottnak kell lenni, de ha szükséges, PEFC-est is elfogadnak. Németországból is van érdeklődés, de ott nem adunk el tanúsított terméket. A svéd piacon még nem történt meg a tanúsított faanyag igazi áttörése. Ez azért lehet, mert a svédek biztosak abban, hogy az erdőket jól üzemeltetik.”

Gunnar Strand

termelési ügyvezető.

Mamutfenyő Kereskedelmi Körzet „A tanúsítvány fontos a jövőre nézve, de még nem igazán történt áttörés a

mamutfenyő piacon. Svédországban egyáltalán nem. Számunkra az Egyesült Királyság az egyetlen, aki tanúsított fát kér, FSC-set és PEFC-est egyaránt. Elég korán kezdték, amikor a fő beszerzési láncok követelték a tanúsítványokat a '90-es évek elején. Természetesen egyszerűbb lenne csak egy tanúsítványrendszert kezelni, de mivel vannak olyan vásárlók, akik mind a kettőt követelik, ezért kell nekünk.